

Sygn. akt II Ka 411/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogdan Górski
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk (spr.) SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st.sekr.sąd. Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 r.

sprawy **K. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 §1 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 7 maja 2014 r. sygn. akt II K 1134/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że czyn przypisany oskarżonemu K. K. kwalifikuje wyłącznie z art. 158 § 1 kk i przepis ten przyjmuje za podstawę skazania i wymiaru kary;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację oskarżonego za oczywiście bezzasadną;

III. zwalnia oskarżonego od opłaty i wydatków za postępowanie odwoławcze, przejmując te ostatnie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 411/14

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że w dniu 4 lipca 2009 roku

w G. woj. (...) wspólnie i w porozumieniu z synem J. K. dokonał pobicia T. P. bijąc go pałkami, w tym zrobioną ze sprężyny metalowej po głowie i całym ciele powodując obrażenia w postaci stłuczenia głowy wstrząśnienia mózgu, stłuczenia barku prawego wywołując rozstrój zdrowia trwający krócej niż siedem dni, a jednocześnie narażając go na zaistnienie poważniejszych obrażeń niż te, które faktycznie wystąpiły wliczając w to obrażenia opisane w art. 157 § 1 k.k. i art. 156 § 1 k.k.

tj. o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt II K 1134/11, Sąd Rejonowy w Garwolinie:

1. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego występki z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to z mocy art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go i z mocy art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
2. z mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. 1 na okres 3 lat tytułem próby;
3. z mocy art. 71 § 1 k.k., art. 33 § 3 k.k. orzekł od oskarżonego grzywnę w wysokości 60 stawek dziennych po 10,00 zł każda stawka dzienna;
4. z mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci pałki metalowej rozkładanej;
5. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii (...) kwotę 442,80 złotych tytułem sprawowanego z urzędu zastępstwa adwokackiego dla pokrzywdzonego T. P. a w tym podatek VAT;
6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 240,00 złotych opłaty i wydatki w sprawie w kwocie 577,80 złotych tytułem poniesionych przez Skarb Państwa wydatków w sprawie.

Apelacje od przedstawionego wyżej wyroku wywiedli Prokurator Rejonowy w Garwolinie oraz oskarżony.

Oskarżony K. K. zanegował wyrok Sądu I instancji

w całości, podnosząc, że z uwagi na treść zeznań A. R. i R. L. nie sposób przypisać mu zarzucanego czynu. Odwołujący się zanegował nadto wiarygodność kserokopii karty informacyjnej z obdukcji T. P., zaznaczając, że wymieniony mimo wezwania przez Sąd Rejonowy- nie dostarczył oryginału tego dokumentu. Zaznaczył również, że Sąd Rejonowy niesłusznie obciążył go kosztami zastępstwa adwokackiego pokrzywdzonego T. P., gdyż ten w toku postępowania nie był reprezentowany przez adwokata. Końcowo K. K. podniósł, iż w toku postępowania pierwszoinstancyjnego doszło do naruszenia zasady domniemania niewinności.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu, jego opisu, podstawy prawnej skazania i podstawy prawnej wymiaru kary na korzyść oskarżonego K. K., orzeczeniu temu zarzucając:

I. obrazę przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 157 § 2 k.k. poprzez jego niezasadne zastosowanie w kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego i przypisanego oskarżonemu w pkt 1. wyroku i wskazanie w opisie czynu, że oskarżony K. K. spowodował u pokrzywdzonego

obrażenia ciała wskazane przez Sąd, podczas gdy zgromadzone w sprawie dowody nie pozwalają na zindywidualizowanie rodzaju obrażeń ciała spowodowanych przez tego oskarżonego, na skutek czego zastosowanie kwalifikacji prawnej z art. 157 § 2 k.k. nie było zasadne, a wskazana podstawa skazania i wymiaru kary nie jest prawidłowa.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu zarzuconego i przypisanego K. K. art. 157 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k., wyeliminowanie z opisu przypisanego oskarżonemu czynu sformułowania: „wywołując rozstrój zdrowia trwający krócej niż siedem dni”, nadto wyeliminowanie z podstawy skazania oskarżonego art. 157 § 2 k.k., art. 11 § 2 k.k., wyeliminowanie z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 k.k., a w pozostałej części o utrzymanie wyroku w mocy.

W toku rozprawy odwoławczej oskarżony poparł swoją apelację i wniosek w niej zawarty, nie wypowiedając się przy tym w odniesieniu do apelacji prokuratora. Prokurator poparł apelację Prokuratora Rejonowego w Garwolinie i wniosek w niej zawarty, wniósł o nieuwzględnienie apelacji oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadna. Natomiast apelacja prokuratora okazała się na tyle skuteczna, że doprowadziła do zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie wskazanym w wyroku Sądu Okręgowego.

W wyprzedzeniu zasadniczej części rozważań zaznaczyć trzeba, że Sąd Odwoławczy w pierwszej kolejności poddał analizie środek odwoławczy wywiedziony przez K. K.. Nie sposób było bowiem racjonalnie badać wysuniętych przez oskarżyciela publicznego zarzutów obrazy prawa materialnego, skoro oskarżony zakwestionował słuszność uznania go za winnego czynu objętego zarzutem aktu oskarżenia.

W związku z argumentacją podniesioną przez K. K. podnieść trzeba, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy nie wykraczają poza granice swobodnej oceny dowodów, poczynione zostały na podstawie prawidłowej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, która nie wykazała błędów natury faktycznej i logicznej, zgodna była ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, znajdując odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia.

Wbrew twierdzeniom apelującego, zapatrywaniu takiemu nie przeczy treść zeznań A. R. i R. L.. Wymienieni świadkowie nigdy nie wykluczyli sprawstwa oskarżonego. A. R. wskazał jedynie, że nie był w stanie poznać, czy K. K. był jedną z osób biorących udział w zajściu (k. 118v), zaś R. L. podał, że nie potrafi powiedzieć, czy napastnikiem był oskarżony (k. 119). Okoliczności te dostrzegł w swych rozważaniach Sąd Rejonowy (k. 215), wskazując, że świadkowie ci unikali opowiedzenia się po jednej ze stron oraz trafnie zaznaczając, iż ich relacje w przedmiocie zachowania napastników odpowiadają zeznaniom T. P. i uznając je tym samym za jeden z mierników szczerości zeznań wspomnianego pokrzywdzonego. Przedstawiona operacja myślowa w zestawieniu z wartościowaniem zeznań T. P. również w oparciu o kartę informacyjną leczenia szpitalnego i opinię biegłego chirurga jawi się jako w pełni logiczna i tym samym niepodważalna. Sąd Okręgowy, dostrzegając możliwość niesłusznego uznania za skutek pobicia pokrzywdzonego urazów doznanych przezeń w rezultacie upadku zrelacjonowanego w dniu 6 lutego 2014 r. (k. 203v- 204), w oparciu o treść art. 452 § 2 k.p.k., uzupełnił przewód sądowy przez przeprowadzenie dowodu z dokumentacji medycznej Szpitala (...) w W., ul. (...), na okoliczność tego, czy T. P. był przed dniem 4 lipca 2009 r. pacjentem oddziału chirurgicznego tegoż Szpitala. Z nadesłanej dokumentacji wynika, że pokrzywdzony był pacjentem wspomnianego Szpitala w okresie od 1 do 8 września 2008 r., a następnie w okresie od 14 do 21 września 2009 r. (k. 234). W tym stanie rzeczy, w świetle zasad doświadczenia życiowego, przyjąć trzeba, że T. P. w czasie sporządzenia dokumentacji stanowiącej podstawę ustalenia odniesionych przezeń

obrażeń ciała nie mógł cechować się obrażeniami innymi niż odniesione w efekcie pobicia jego osoby.

Mając na uwadze całokształt powyższego stwierdzić należy, że ustalenia faktyczne, które stały się podstawą zakwestionowanego orzeczenia mają charakter obiektywny i jako takie odpowiadają zasadzie prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.).

W tym stanie rzeczy nie sposób mówić o złamaniu przez Sąd Rejonowy zasady domniemania niewinności.

Zupełnie chybionym okazało się również podniesienia przez apelującego, iż w toku postępowania pierwszoinstancyjnego zaniechano pozyskania oryginału karty informacyjnej sporządzonej w związku ze zdarzeniem z dnia 4 lipca 2009 r. Oryginał i kserokopia wspomnianej karty zostały porównane przez przewodniczącego w toku rozprawy głównej w dniu 20 listopada 2013 r. (k. 187). Wskazany fakt sprawił, iż rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, poczynione m.in. w oparciu o kopię wzmiankowanego dokumentu, było ze wszelkich miar słuszne.

Apelujący oskarżony nie ma również racji, o ile podnosi, że w sposób niesłuszny został obciążony kosztami sprawowanego z urzędu zastępstwa adwokackiego dla pokrzywdzonego T. P.. Wbrew twierdzeniom K. K. pełnomocnik (substytut) pokrzywdzonego brał udział w rozprawie głównej w dniu 20 listopada 2013 r. i ze względu na to, w oparciu o treść art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 635 z późn. zm.), był uprawniony do uzyskania wynagrodzenia.

Z tych wszystkich względów apelacja K. K. okazała się bezzasadną i to w stopniu oczywistym. Nietrafność podniesionych w niej zarzutów uniemożliwiła uwzględnienie wniosku oskarżonego oraz sprawiła, iż koniecznym stało się przeprowadzenie rozważań poświęconych apelacji oskarżyciela publicznego.

Przyznać trzeba rację skarżącemu prokuratorowi, gdy zarzucił on wyrokowi obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 157 § 2 k.k. przez niezasadne jego uwzględnienie w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego K. K.. W świetle utrwalonego stanowiska judykatury nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż odpowiedzialność za udział w pobiciu ma charakter wspólnej odpowiedzialności za następstwa działania, stanowiąc- motywowany w zasadniczej mierze trudnościami dowodowymi związanymi z dynamicznym charakterem takiego zajścia- wyjątek od zasady indywidualizacji odpowiedzialności karnej. W związku

z tym, przypisanie K. K. obrażeń ciała skutkujących rozstrojem zdrowia T. P. na czas poniżej 7 dni, a tym samym zastosowanie kumulatywnej kwalifikacji prawnej przypisanego mu czynu przez uznanie go za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11

§ 2 k.k., możliwe byłoby tylko w razie bezspornego ustalenia, że to właśnie działania tego uczestnika zajścia spowodowały te konkretne uszkodzenia ciała pokrzywdzonego (podobnie: wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2006 r., WA 33/06, LEX

nr 295625, wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2005 r., V KK 211/05, LEX

nr 157210). Zgadzając się z oskarżycielem publicznym podkreślić w tym miejscu trzeba nie tylko to, że ustaleń takowych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym

nie poczyniono (k. 210, 213), lecz również to, że treść zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego na ich poczynienie nie pozwalała. Niezbędnych informacji

we wskazanym zakresie nie przekazali jedyni naoczni świadkowie zdarzenia- T. P., A. R. i R. L.. Każdy ze sprawców był pokrzywdzonego, a zatem nie sposób określić, które z ciosów doprowadziły do wystąpienia

u niego stłuczenia głowy wstrząśnienia mózgu i stłuczenia barku prawego. W efekcie powyższego koniecznym stało się zakwalifikowanie czynu przypisanego oskarżonemu K. K. wyłącznie z art. 158 § 1 k.k. oraz przyjęcie tegoż przepisu za wyłączną podstawę skazania i wymiaru kary.

Oskarżyciel publiczny bezpodstawnie wskazał natomiast na konieczność wyeliminowania z opisu czynu przypisanego K. K. sformułowania „wywołując rozstrój zdrowia trwający krócej niż siedem dni”. Z treści wspomnianego opisu czynu

w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości wynika, że wskazany skutek stanowił efekt wspólnego działania osób, które w dniu 4 lipca 2009 r. pobiły T. P.. Zaaprobowanie przedmiotowego postulatu

apelującego prokuratora w sposób nieunikniony prowadziły do rozbicia wzmiankowanej wyżej konstrukcji wspólnej odpowiedzialności za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k.

Mimo, że rezygnacja z konstrukcji kumulatywnej kwalifikacji prawnej, z uwagi na swój wpływ na stopień społecznej szkodliwości inkryminowanego zachowania,

co do zasady znajduje swe odzwierciedlenie w płaszczyźnie wymiaru kary, Sąd Odwoławczy zaniechał podjęcia rozstrzygnięcia reformatoryjnego w tym zakresie. Zważyć w tej materii trzeba, że specyficzny charakter przestępstw z art. 158 § 1 k.k., płynący z wiążących się z nimi i przedstawionych wyżej trudności dowodowych,

w żadnym wypadku nie może stanowić podstawy do tak pojmowanej, specyficznej, gratyfikacji ich sprawców. W ocenie Sądu Okręgowego, kształt reakcji prawnokarnej zastosowanej względem K. K. nie nosi żadnych cech niewspółmierności, albowiem nie przekracza stopnia jego winy oraz odpowiada znacznemu stopniowi społecznej szkodliwości popełnionego przezzeń czynu. Wobec okoliczności, iż uwzględnia on także dotychczasowy sposób życia oskarżonego zasadnym jest zakładanie, że spełni wszystkie swe funkcje w zakresie prewencji

tak szczególnej, jak i generalnej. Kwestia współmierności reakcji prawnokarnej nie wymaga dalszej argumentacji, a to z tego powodu, że w żadnej z wniesionych apelacji nie postawiono zarzutu opartego na art. 438 pkt. 4 k.p.k.

Z tych wszystkich przyczyn i przy braku przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy orzekł, jak w części dyspozytywnej swego wyroku.

Mając na uwadze okoliczność, że w toku postępowania pierwszoinstancyjnego doszło do uchybień niezawinionych przez K. K. Sąd Okręgowy, kierując się względami słuszności przewidzianymi w treści art. 624 § 1 k.p.k., zwolnił oskarżonego od opłaty i wydatków za postępowanie odwoławcze, przejmując te ostatnie na rachunek Skarbu Państwa.